

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/616
KARAR NO : 2025/253
KARAR TR : 08/04/2025

ÖZET: Davalıya ait hastane otoparkında park halindeki davacıya ait aracın aşırı yağış ve selden dolayı savrulan çardak ve banklardan hasar görmesi nedeniyle uğranılan maddi zararın tazmini talebiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.Z
Vekili : Av. F.U
Davalı : Sağlık Bakanlığı
Vekilleri : Av. T.Ç.K, Av. D.T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkilinin, 15/08/2022 tarihinde meydana gelen şiddetli yağış ve fırtına sonrası, Sağlık Bilimler Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi otoparkında zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ve çardakların savrulması sonucu aracında meydana gelen hasarın fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere bu aşamada 1.000 TL maddi zararın yasal faiziyle ödenmesi istemiyle Ankara İl Sağlık Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Ankara 20. İdare Mahkemesi 22/08/2023 tarih ve E.2023/1366 sayılı kararı ile, Ankara İl Sağlık Müdürlüğü aleyhine açılan davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin (c) fıkrası gereğince doğru hasım olarak Sağlık Bakanlığı husumetiyle incelenmesine karar vermiştir.

3. Davalı Sağlık Bakanlığı vekili, süresi içinde yargı yolu bakımından görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

4. **Ankara 20. İdare Mahkemesi 31/05/2024 tarih ve E.2023/1366 sayılı kararı** ile, idarelerin sorumlu olduğu konularda oluşan zararlardan kaynaklı açılacak davaları çözümlemekte idari yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle davalı idarenin görev itirazının reddine, mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dosyanın incelenmesinden, 15.08.2022 tarihinde meydana gelen şiddetli yağış ve fırtına sebebi ile Selahattin Zeren SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinin otoparkında zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu aracında meydana gelen maddi hasarlı olayda davalı kurumun kusuru olduğundan bahisle fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydıyla 1,000,00 TL maddi zararın yasal faiziyle ödenmesine hükmedilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlığın esasını zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu aracında meydana gelen maddi zararın tazmini oluşturduğu, işbu davada Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanma olanağı bulunmadığından, davacı tarafça söz konusu olayda idarenin sorumluluğunu yerine getirmediği iddiasının bulunduğu, idarelerin sorumlu olduğu konularda oluşan zararlardan kaynaklı açılacak davaları çözümlenmekte İdari Yargı mercilerinin görevli olduğu anlaşıldığından, işbu uyuşmazlığın Mahkememizin görevinde olduğu kanaatine varılarak, davalı Sağlık Bakanlığı'nın göreve ilişkin itirazı yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin görev itirazının reddine, Mahkememizin bu davayı çözümlenmeye görevli olduğuna..."

5. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik hasarı nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının çözümünde adli yargının görevli olduğu görüşüyle olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

" ...Dava, davacının davalı idareye ait hastanenin açık otoparkında park hâlindeki aracın üzerine, otoparkta zemine vida ile sabitlenmiş demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu aracın hasar görmesi nedeniyle oluşan zararın tazmini talebiyle açılmıştır.

Somut olayda araçta meydana gelen maddi hasar, zemine sabitlenmiş malzemelerin savrulması sonucu meydana gelmiştir. Hasarın, 2918 sayılı Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde sayılan "park yerinde" taşıt trafiği için faydalanılan alanda gerçekleştiği, aracın park yerinde kısa veya uzun süreli park edilmesi eyleminin Kanun'un 3. maddesinde "Trafik" tanımıyla belirtilen; "... araçların karayolu üzerindeki hâl ve hareketleri," kapsamına girdiği, yani trafikten kaynaklandığı açık olduğundan, davalı idarenin sorumluluğunun 2918 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kamu hizmeti yürüten idarenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasının gerektiği, bu hususların saptanmasının ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabilceği kuşkusuzdur.

Bununla birlikte, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceği, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik hasarı nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının çözümünde adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 23.01.2023 tarihli ve 2022/588 Esas, 2023/84 Karar sayılı kararında da bu tür davaların çözümünde adli yargının görevli olduğu vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, somut olaya ilişkin davanın da adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verildi. "

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve yapılan başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda hukukî sorumluluğa ilişkin düzenlemeler "Hukukî Sorumluluk ve Sigorta" başlıklı 8. kısımda 85 ve devamı maddelerinde yer almakta olup, sorumlu olarak motorlu araç işleteni ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi belirlenmiştir. Buna göre, bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi hâlinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaktırlar. Kanun'un 106. maddesinde, kamu kuruluşlarına ait araçların neden olduğu zararlara ilişkin sorumluluk da 85 ve devamı maddeleri gereğince işletenin hukukî sorumluluğuna ilişkin hükümlere tâbi kılınmıştır. Özel hukuk ya da kamu hukuku kişisi olması fark etmeksizin Karayolları Trafik Kanunu gereğince sorumluluk, motorlu araç işleteni ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi sıfatı ile sınırlı tutulmuştur. Dolayısıyla kanun koyucu, idarenin hizmet kusurunu kapsam dışında bırakmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin başlığı daha önce "Yetkili mahkeme" iken, bu başlık 11/01/2011 tarihli ve 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile "Görevli ve Yetkili Mahkeme" olarak değiştirilmiştir. Maddenin taslak gerekçesinde; "...İdarî ve adlî yargı kolları arasındaki görev uyuşmazlıkları, trafik kazalarından kaynaklanan davaların görülmesinde sürekli bir belirsizliğe, gecikmelere ve hak kayıplarına yol açmaktadır. Teklif, sözü edilen belirsizlikleri, hukuk devletinin ve trafik/tehlike sorumluluğunun yapısal özelliği içinde gidermektedir. Zarar görenin kamu görevlisi olması, adlî yargı görevini etkilemez. Karayolları Trafik Kanunu, ne kamu araçları ve ne de o araçlar içinde bulunan zarar gören kamu görevlileri bakımından -doğru olarak- bir ayırım yapmamıştır. Yasanın amacı, karayolu trafiğinin ve araçların ürettikleri risklere dayalı hukukta yeknesak çözüm düzeni oluşturmaktır. Yargısal görev (usûl) de bu amacın dışında değildir. Bir başka yönüyle teklif, yargı sistemindeki "görevsizlik tartışmalarının yükünü" ortadan kaldırmakta ve hak arama özgürlüğü ile âdil yargılanma hakkını güçlendirmektedir. Görev kuralını üretme münhasır yetkisi, Anayasaya aykırı olmamak kaydı ile yasama organına aittir (Any.m.142)... " ibarelerine yer verilmiş, komisyonun değişiklik gerekçesinde ise değişikliğin amacı açık bir şekilde belirtilerek; "... Sonuç olarak, kamuya ait olan araçların sebebiyet verdiği trafik kazaları ile hemzemin geçitlerde meydana gelen tren-trafik kazaları Karayolları Trafik Kanununa bağlı kılınmış, bu uyuşmazlıklarda görevin adlî yargıda olduğu yönünde düzenleme yoluna gidilmiştir. Ayrıca Karayolları Trafik Kanununun sorumluluk hukuku yönünden benimsediği "işleten" terimi ile (m. 85) yine aynı Kanunda kamuya ait araçlar yönünden benimsenen "aidiyet" terimi (m.106) arasında sorumluluk bağı yönünden bir ayrıma gidilemeyeceği hususunun Kanun düzeyinde açıklığa kavuşturulması ve kamuya aidiyetin kategorik farklılığı (mülkiyet, sınırlı ayni hak, sözleşmeye dayalı kullanım vb.) işleten kavramıyla bağdaştığı sürece ayrı bir sonuç doğurmayacağı hususları göz önünde bulundurulmuş ve mülkiyetin yanında diğer tiplerin de kapsanması amacıyla Karayolları Trafik Kanununun değiştirilmesi öngörülen 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında geçen "İşleteni" ibaresinden sonra gelmek üzere " veya sahibi"

ibaresi eklenmiştir. Komisyon, bu tür kazalarda, zarar görenin kamu görevlisi olması hallerinde, farklı bir görev kuralı üretilmesinin özel hukukun sağladığı daha avantajlı duruma karşın, eşitlik ilkesine aykırı olacağı düşüncesiyle farklı bir düzenlemeye gitmemiştir...” ifadelerine yer verilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değiştirilen 110. maddesinin birinci fıkrasının Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarih ve E:2013/68, K:2013/165 sayılı kararıyla "İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına, kamu ya da özel araç olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askerî idarî yargı, idarî yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek, söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usûl belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır." gerekçesiyle itiraz reddedilmiştir.

Öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesinin 16/02/2012 tarih ve E:2011/35, K:2012/23 sayılı kararı ile "...Dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddî zararlar ile buna bağlı manevî zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddî ve manevî zararların tazmini konusu kapsama alınmakta ve bu tazminat davalarına bakma görevi asliye hukuk mahkemelerine verilmektedir. Buna göre, aynı idarî eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlar kapsama alınmadığından, sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davaları idarî yargıda görülmeye devam edecek, bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idarî yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesi yargılamanın bütünlüğünü bozacaktır. Ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşılabilecektir. Esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramları, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlardır. İdare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakârlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesi mümkündür. Özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk halleri ise belirli konular için düzenlenmiş olup sınırlıdır. İdarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idarî yargı yerlerinde görülmesi gerektiği kuşkusuzdur. Bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi aynı idarî eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğu söylenemez..." gerekçesiyle Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

110. maddede yapılan değişiklik ile "kamu araçlarının" verdiği zararlar nedeniyle işletenin sorumluluğuna ilişkin olarak 2918 sayılı Kanun'un amacına uygun biçimde adli yargıda görüm ve çözüm esası benimsenmiş, bu çözümün adli ve idarî yargı görev ayırımına ilişkin anayasal kurallarla da uyum içinde olduğu vurgulanmış, düzenlemede, taslak ve komisyon gerekçelerinde ve Anayasa Mahkemesi kararlarında, hizmet kusurundan kaynaklanan hukukî uyumsuzlukların da bu kapsamda değerlendirileceğine yönelik herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

İdarî dava türleri ve idarî yargı yetkisinin sınırını düzenleyen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, "İdarî eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" tarafından idarî yargı yerinde tam yargı davası açılabileceği kurala bağlanmıştır.

İdare hukukunda idarenin iki tür sorumluluğu kabul edilmektedir. Biri idarenin özel hukuk ilkeleri doğrultusunda yaptığı sözleşmelerden kaynaklanan özel hukuk sorumluluğu, diğeri ise idarenin idare hukuku ilkeleri doğrultusunda yapmış olduğu sözleşmeler ve idarenin her türlü işlem ve eyleminden kaynaklanan kamu hukuku ilkeleri doğrultusunda oluşmuş idare hukukuna

özgü sorumluluk türüdür. İdarenin kişilere verdiği zararları tazmin yükümlülüğü, idarenin “hizmet kusuruna (kusurlu sorumluluk)” ve “kusursuz sorumluluğuna” dayanmaktadır.

İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, “hizmet kusuru” olarak adlandırılmaktadır. Genel olarak içtihat ve öğretide hizmet kusuru, idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir kamu hizmetinin kuruluşunda, düzenlenmesinde veya teşkilatında, bünyesinde, personelinde yahut işleyişinde birtakım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması şeklinde tanımlanmaktadır.

Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğretide kabul edilmiştir. Bunlar; hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi ve kötü işlemesidir.

İdarî eylem, kamu idare ve kurumlarının kamu görevine ilişkin, idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptığı olumlu veya olumsuz davranış ve fiillerden ibarettir. İdarî işlem ise, kamu hukuku kurallarına dayanılarak yapılan muamelelerdir. İdarenin eylem ve işlemleri, onun kamu hukuku alanındaki kamu gücünü kullanarak, idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptığı faaliyetlerin, hukukî ve maddî hayattaki görünümleridir. 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre, idarî eylem ve işlemlerden dolayı zarar gören kişiler tarafından açılacak "tam yargı" davaları idarî yargı yerinde görülür ve çözümlenir.

Kamu tüzel kişilerinin, kamu hizmetlerine ilişkin olmakla beraber özel hukuk kurallarına göre, özel hukuk tüzel kişisi gibi yaptığı eylem ve işlemler ise özel hukuk alanına ilişkin olduğundan, bunlar idarî eylem ve işlem olarak nitelendirilemezler. Kamu idare ve

kurumlarının, egemenlik hakkının bir temsilcisi olarak yaptığı faaliyetlerinde veya ondan doğan eylemlerinde hizmet unsuru söz konusu olduğu hâlde, özel hukuk tüzel kişisi olarak yürütülen faaliyetler sırasında meydana gelen zararlardan ötürü ilgili kamu tüzel kişisinin sorumluluğunun özel hukuk hükümleri ve ilkeleri uyarınca belirlenmesi gerekir.

2918 sayılı Kanun'un, 6099 sayılı Kanun ile değişik "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinde "bu kanundan doğan sorumluluk davaları" ifadesiyle, 2918 sayılı Kanunda yer alan hukukî sorumluluğa ilişkin kuralların uygulanacağı davalarla sınırlı biçimde görevli yargı yerinin belirlendiği vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, görevli yargı yeri belirlenirken, Kanunda motorlu taşıt araçlarının verdiği zararlara sınırlı biçimde düzenlenen sorumluluk kurallarının, dava konusu uyumsuzluğa uygulanıp uygulanamayacağının belirlenmesi gerekir.

Karayolları Trafik Kanunu 13 kısımdan oluşan bir kanundur ve her kısımda farklı konular düzenlenmiştir. "Hukukî Sorumluluk ve Sigorta" başlığını taşıyan 8. kısım da 4 bölüme ayrılmış, 1. bölümde işletenin hukukî sorumluluğu, 2. bölümde sigorta, 3. bölümde özel durumlar ve 4. bölümde ortak hükümler düzenlenmiştir. Sistematik açıdan bakıldığında, Kanun'un 110. maddesindeki göreve ilişkin düzenlemenin 8. kısımda düzenlenen işletenin sorumluluğuna ilişkin olması gerekir. Dolayısıyla "bu Kanundan doğan sorumluluk davaları" ifadesinden kastedilen, Kanun'un 8. kısmında 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen sorumluluklara ilişkin davalar olup, bu davalarda adlî yargı görevli kılınmıştır. Kamu tüzel kişilerine ait araçların sebep olduğu zararlara ilişkin sorumluluğu düzenleyen 106. maddenin de özel durumları düzenleyen 3. bölümde yer alması, ardından gelen 4. bölümdeki 110. maddenin sadece böyle bir sorumluluğa (işletenin sorumluluğuna) ilişkin görev kuralını düzenlediğini göstermektedir.

Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasının konuluş amacı, hükmün gerekçesinde de belirtildiği üzere, kamu tüzel kişilerini Karayolları Trafik Kanunu'nda belirtilen tüm sorumluluk halleri bakımından adlî yargıya tâbi kılmak değil, sadece işletenin sorumluluğuna ilişkin davaların adlî yargıda görülmesini sağlamaktır. Hükmün, Uyuşmazlık Mahkemesinin anladığı şekilde uygulanması idare hukukunun kuralları ve Kanun'un 106. maddesiyle uyumlayacağı gibi, kanun koyucuyu böyle bir sistem değişikliği yapmaya sevkedecek (kamu hizmeti niteliğindeki karayollarının yapımı ve bakımı gibi faaliyetlerin yol açtığı zararların tazminine ilişkin davalar hizmet kusuru sebebiyle idarî yargıya tâbiyken, artık bu tür davaların adlî yargıda görülmesini haklı kılacak) bir gereklilik de bulunmamaktadır. (Doç. Dr. Hasan Petek, Kamu Tüzel Kişilerinin Karayolları Trafik Kanunu'na Göre Hukukî Sorumluluğu, Dokuz Eylül Hukuk Fakültesi Dergisi C:16 Özel Sayı:2014, s. 3319, 3322)

Karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik güvenliğini sağlama ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm tedbirleri belirleme amacını taşıyan 2918 sayılı Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yanında Karayolları Genel Müdürlüğü'nün de trafik

güvenliği yönünden görev ve yetkilerini sayma yoluyla belirlemiştir. Ancak Kanunda, diğer kamu idarelerinin trafik düzeni ve trafik güvenliği ile ilgili olarak üstlendikleri kamu hizmetlerinden dolayı hukukî sorumlulukları düzenlenmiş değildir.

2918 sayılı Kanun'un hukukî sorumluluk ve sigorta başlıklı sekizinci kısmında; araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin hukukî sorumluluğu; başka bir anlatımla motorlu araçların karıştığı trafik kazaları sonucu ortaya çıkan zarar nedeniyle araç sahiplerinin ve işletenlerin hukukî sorumluluğu düzenlenmiştir.

2918 sayılı Kanun'un hukukî sorumluluğa ilişkin sekizinci kısmında yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde; Devlet ve diğer kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların karıştığı kazalar nedeniyle araç işleticisi sıfatıyla kamu idareleri ve kuruluşlarına karşı açılacaklar da dahil bütün araç sahibi ve işleticilerine karşı açılan davaların görüm ve çözümü adli yargının görev alanına girmektedir. Fakat kamu idareleri ve kuruluşlarının, trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş kanunları, gerekse 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre yürüttükleri hizmetlerin, kamu hizmeti niteliğini taşımaları ve 2918 sayılı Kanun'da da kamu idare ve kuruluşlarının sorumluluklarının ayrıca düzenlenmemiş olması karşısında; trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı öne sürülen zararların tazmini istemiyle, ilgili idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümü idarî yargının görev alanına girmektedir.

2918 sayılı Kanunda tanımlanan karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan ve karayolu şeridinde meydana gelen kazalara ilişkin sorumlulukların özel hukuk alanına girdiği ve buna ilişkin uyuşmazlıkların adli yargı yerlerinde çözümlenmesi gerektiği konusunda tereddüt bulunmamakla birlikte olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebine konu edilen davanın, hastane otoparkında park halinde bulunan taşıtın zarar görmesinden kaynaklandığı, taşıtların bir dizi halinde güvenle seyretmeleri için ayrılmış taşıtyolunun herhangi bir bölümünde çarpışmaları neticesinde meydana gelmediği; hususunda ihtilaf bulunmamaktadır.

Davacı tarafından,15/08/2022 tarihinde meydana gelen şiddetli yağış ve fırtına sebebiyle SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinin otoparkında zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu aracında oluşan zararın davalı Sağlık Bakanlığının hizmet kusuru nedeniyle meydana geldiğinden bahisle, zararın tazmini istemiyle bakılan dava açılmış olup, karayolu şeridinde meydana gelen bir trafik kazasından söz edilemeyeceğine ve bu itibarla araç sahibi veya işletenin sorumluluğuna ilişkin kurallar uygulanamayacağı gibi, 2918 sayılı Kanunda Sağlık Bakanlığına verilmiş bir görev de olmadığından, hizmet kusuruna dayalı olarak kamu hizmetinden kaynaklanan hukukî sorumluluğun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi, bu sebeple tazminat talebiyle açılan işbu davanın tam yargı davalarına bakmakla görevli idarî yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 02/06/2014 tarihli ve E:2014/411, K:2014/630 sayılı kararı da bu yöndedir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca, yapılan başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

9. Anayasa'nın "B.Yargı yolu" başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir :

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile;

Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

11. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

12. 2918 sayılı Kanun'un, "Kapsam" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

13. 2918 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin ilgi kısımları şöyledir:

"Bu Kanunda kullanılan terimlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.

Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

Karayolu: Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

Karayolu yapısı: Karayolunun kendisi ile karayolunun üstünde, yanında, al tında veya yukarısındaki; ada, ayırıcı, otokorkuluk, istinat duvarı, köprü, tünel, menfez ve benzeri yapılarıdır.

Mülk: Devlete, kamuya, gerçek ya da tüzelkişilere ait olan taşınmaz mallardır.

Karayolu sınır çizgisi: Kamulaştırılmış, kamuya terk veya tahsis edilmiş karayolunda; mülkle olan sınır çizgisi,

Diğer karayollarında; yarmaca, şevden sonra hendek varsa hendek dış kenarı, hendek yoksa şev üst kenarı, dolguda şev etek çizgisi,

Yaya yolu ayrılmış karayolunda ise yaya yolunun mülkle birleştiği çizgidir.

İki yönlü karayolu: Taşıt yolunun her iki yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Tek yönlü karayolu: Taşıt yolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Bölünmüş karayolu: Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

Erişme kontrollü karayolu (otoyol - ekspresyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak, izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

Geçiş yolu: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayolu üzerinde bulunan kısmıdır.

Bağlantı yolu: Bir kavşak yakınında karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

Anayol: Anatrafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin, bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

Tali yol: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından, bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

Taşıt yolu: (Kaplama): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

Yaya yolu (Yaya kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzelkişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

Bisiklet yolu: (Değişik:24/12/2020-7261/22 md.) Bisiklet ve elektrikli skuter sürüşüne ayrılan, taşıt yolu ve yaya alanları ile kesişim noktaları hariç diğer araç ve yaya trafiğine kapalı yoldur.

...

Park yeri: Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır.

Karayolu üzeri park yeri: Taşıt yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yeridir.

Karayolu dışı park yeri: Karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıt yoluna bağlanan park yeridir.

Otomobil: (Değişik: 12/7/2013-6495/13 md.) Yapısı itibarıyla, sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

...

Araç: Karayolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

Taşıt: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır. Bunlardan makine gücü ile yürütülenlere "motorlu taşıt" insan ve hayvan gücü ile yürütülenlere "motorsuz taşıt" denir.

Sürücü: (Değişik 17/10/1996-4199/1 md.) Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı veya taşıtı sevk ve idare eden kişidir.

Şoför: (Ek: 17/10/1996-4199/1 md.) Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

Araç sahibi: Araç için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişidir.

İşleten: Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır.

...

Trafik kazası: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararlı sonuçlanmış olan olaydır.

Durma: Her türlü trafik zorunlulukları nedeni ile aracın durdurulmasıdır.

Duraklama: Trafik zorunlulukları dışında araçların, insan indirmek ve bindirmek, eşya yüklemek, boşaltmak veya beklemek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır.

Park etme: Araçların, durma ve duraklaması gereken haller dışında bırakılmasıdır.

...

Bu Kanunun uygulaması ile ilgili diğer tanım ve terimler yönetmelikte gösterilir. (Ek cümle: 12/7/2013-6495/13 md.) Bu maddedeki tanım ve terimlerle ilgili olarak vergi kanunları hükümleri saklıdır."

14. Anayasa'nın 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

15. 2918 sayılı Kanun'un "Görevli ve yetkili mahkeme" başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür.

Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir”

V.İNCELEME VE GEREKÇE :

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönetime uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, 15/08/2022 tarihinde meydana gelen şiddetli yağış ve fırtına sebebiyle davacının SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinin acil servis yanı otoparkında park halinde olan aracına, zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu, aracında oluşan zararın davalı Sağlık Bakanlığının hizmet kusuru nedeniyle meydana geldiğinden bahisle, zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

19. Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğretide kabul edilmiştir. Bunlar; hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi ve kötü işlemesidir. İdari eylem, kamu idare ve kurumlarının kamu görevine ilişkin, idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptığı olumlu veya olumsuz davranış ve fiillerden ibarettir. İdari işlem ise, kamu hukuku kurallarına dayanılarak yapılan muamelelerdir. İdarenin eylem ve işlemleri, onun kamu hukuku alanındaki kamu gücünü kullanarak, idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptığı faaliyetlerin, hukuki ve maddî hayattaki görünümleridir. 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre, idari eylem ve işlemlerden dolayı zarar gören kişiler tarafından açılacak "tam yargı" davaları idari yargı yerinde görülür ve çözülür.

20. 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan ve karayolu şeridinde meydana gelen kazalara ilişkin sorumlulukların özel hukuk alanına girdiği ve buna ilişkin uyuşmazlıkların adli yargı yerlerinde çözülmesi gerektiği konusunda tereddüt bulunmamakla birlikte, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebine konu edilen davanın, hastane acil servis yanı otoparkında park halinde bulunan taşıtın zarar görmesinden kaynaklandığı, taşıtların bir dizi halinde güvenle seyretmeleri için ayrılmış taşıt yolunun herhangi bir bölümünde çarpışmaları neticesinde meydana gelmediği, hususunda ihtilaf bulunmamaktadır.

21. Davacı tarafından, 15/08/2022 tarihinde meydana gelen şiddetli yağış ve fırtına sebebiyle SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinin otoparkında zemine vida ile sabitlenmemiş vaziyette bulunan demir ve ahşap bank ile çardakların savrulması sonucu aracında oluşan zararın davalı Sağlık Bakanlığının hizmet kusuru nedeniyle meydana geldiğinden bahisle, zararın tazmini istemiyle bakılan dava açılmış olup, karayolu şeridinde meydana gelen bir trafik kazasından söz edilemeyeceğine ve bu itibarla araç sahibi veya işletenin sorumluluğuna ilişkin kurallar uygulanamayacağı gibi, 2918 sayılı Kanun'da Sağlık Bakanlığına verilmiş bir görev de olmadığından, hizmet kusuruna dayalı olarak kamu hizmetinden kaynaklanan hukukî sorumluluğun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi, bu sebeple tazminat talebiyle açılan işbu davanın tam yargı davalarına bakmakla görevli idarî yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE ,

08/04/2025 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

